

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 240/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Mgr. Lukášom Kysuckým, advokátom, Vojtecha Tvrdeho 819/1, Žilina, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 35T/100/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 35T/100/2015 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresný súd Žilina **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **50 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu. Okrem toho sťažovateľ žiada, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadostučinenie 1 500 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Sťažovateľ, ktorý je advokátom, bol okresným súdom ustanovený v trestnom konaní za obhajcu obvineného. Ustanovenie bolo následné zrušené a sťažovateľ podal na okresnom súde v júli 2017 vyčíslenie odmeny a náhrad, keďže ako obhajca vykonal úkony v trestnom konaní, za čo mu vznikol nárok na odmenu a náhradu. Sťažovateľ podal na okresnom súde 11. januára 2021 urgenciu rozhodnutia. Okresný súd vyzval 23. marca 2021 sťažovateľa na doplnenie vyčíslenia a ten ho doplnil 30. marca 2021. Okresný súd rozhodol o nároku sťažovateľa uznesením zo 6. apríla 2021 tak, že mu priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov 1 314,61 eur, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 22. apríla 2021.

III.

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal nečinnosť okresného súdu, keďže okresný súd po vyše tri a pol roku nerozhodol o jeho návrhu. Dodal, že sa o predĺženie doby konania nijako nezapríčinil a prejednávacia vec nie je skutkovo ani právne zložitá.

4. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že uviedol chronologický prehľad úkonov s tým, že o návrhu sťažovateľa rozhodol uznesením zo 6. apríla 2021, a zdôraznil, že v napadnutom konaní neeviduje žiadnu sťažnosť sťažovateľa na prieťahy v konaní.

5. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu uviedol, že k úkonu súdu smerujúcemu k rozhodnutiu o trovách obhajoby došlo až 23. marca 2021, a to že okresný súd rozhodol o priznaní odmeny a náhrady nemá vplyv na to, že v uvedenom konaní došlo k prieťahom v konaní.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že vec je skutkovo celkom jednoduchá. Rovnako nemožno dospieť k tomu, že by vec bola právne zložitá. Rozhodovanie o odmene a náhrade hotových výdavkov za obhajobu patrí do každodennej činnosti všeobecných súdov. Možno však predpokladať, že okresný súd nerozhodol v danej veci nie pre skutkovú alebo právnu zložitnosť, ale z dôvodu, že opomenul o odmene a náhrade trov obhajoby rozhodnúť. Napriek tomu, že k dlhodobej nečinnosti okresného súdu prispel aj samotný sťažovateľ, ktorý sa po vyčíslení trov právneho zastúpenia z 11. júla 2017 nezaujímal tri a pol roka o to, prečo o ich priznaní okresný súd nerozhodol, došlo v napadnutom konaní k prieťahom, ktoré mali za následok porušenie základných práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Keďže v napadnutom konaní bolo pred rozhodnutím ústavného súdu právoplatne rozhodnuté o nároku sťažovateľa, nebol dôvod na to, aby bolo okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

9. Rovnako nebol dôvod na to, aby bolo sťažovateľovi vyhovené v jeho návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ sa o výplatu svojej odmeny nezaujímal. Hoci nie je povinnosťou účastníkov konania pripomínať všeobecným súdom ich povinnosti a žiadať ich o vykonanie procesných úkonov, ktoré už mali byť uskutočnené, treba uviesť, že sťažovateľ účastníkom konania nie je. Ide o advokáta, ktorý bol súdom ustanovený na zastupovanie obvineného a pre ktorého nemôže byť žiadnym problémom, aby nerozhodnutie o svojej odmene urgoval bez toho, aby sa musel obracať na ústavný súd. Sťažovateľ za celé namietané obdobie ani raz nezisťoval dôvody nerozhodnutia, nepodal sťažnosť predsedovi súdu na priet'ahy v konaní a urgenciu rozhodnutia podal až po tri a pol roku od vyúčtovania. Takýto prístup by si žiaden iný podnikateľ, ktorým sťažovateľ je, pri uplatnení svojho práva dovoliť nemohol. V tejto súvislosti treba zohľadniť aj význam sporu pre sťažovateľa a to, že ten pre neho nie je kľúčový, keďže nejde o rozhodnutie, ktorým by sa rozhodovalo vo veci samej, ale o procesné rozhodnutie, ktorým okresný súd priznal sťažovateľovi odmenu a náhradu hotových výdavkov. Vo veci sťažovateľa nešlo o situáciu takej právnej neistoty, ktorá by pre sťažovateľa mala existenčný význam a ktorú by sťažovateľ nemohol riešiť inak ako podaním ústavnej sťažnosti.

10. K tomu treba uviesť, že vzťah advokáta ako súdom ustanoveného obhajcu a všeobecného súdu je celkom iným vzťahom, ako vzťah či už strany sporu alebo obžalovaného na strane jednej a všeobecného súdu na strane druhej. Prostredníctvom ustanovenia obhajcu štát obžalovaným zabezpečuje ich základné právo na právnu pomoc, ktoré v trestnom konaní honoruje paušalizovanou, pomerne lukratívnou odmenou bez akékoľvek väčšieho rizika jej nevyplatenia. Nejde o typickú vec v zmysle či už čl. 48 ods. 2 ústavy alebo záležitosť podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ide o vec výplaty honoráru štátom regulovanému subjektu advokáta, od ktorého na rozdiel od bežného účastníka možno požadovať, aby sa pred podaním ústavnej sťažnosti svojho práva – honoráru (odmeny za prácu vzdelanej osoby) domáhal inak. To platí osobitne v tomto prípade, keď je zrejmé, že nerozhodnutie o odmene bolo spôsobené opomenutím iného ako sudcovského aparátu všeobecného súdu. Len ťažko možno predpokladať, že by okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka, vo vzťahu ku ktorému má predseda súdu iné postavenia ako vo vzťahu k sudcovi, na sťažnosť predsedovi súdu nekonal a nerozhodol o rokoch nepriznanej odmene. Vychádzajúc z týchto skutočností, nie je dôvod na to, aby bolo sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy, keďže samotné vyslovenie porušenia jeho základných práv je dostatočnou satisfakciou.

V.

11. Sťažovateľovi jeho právnym zastúpením advokátom, ktorý má rovnaké sídlo ako sťažovateľ, vznikli trovy, ktorých výška sa určuje fikciou podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2021 je 181,17 eur. Náhrada za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie 3 x 181,17 eur) spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 10,87 eur) predstavuje 576,12 eur. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa však neodôvodňuje to, aby mu bola náhrada trov konania priznaná v plnom rozsahu. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavný súd

môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

12. Prípád sťažovateľa neodôvodňuje to, aby mu náhrada trov právneho zastúpenia bola priznaná v plnej výške fikcie troch úkonov právnej služby. Aj keď ani advokátovi nemožno uprieť právo na to, aby sa v akomkoľvek konaní, teda aj v konaní na ústavnom súde, dal zastúpiť iným svojím kolegom, rozhodnutie sťažovateľa dať sa zastúpiť v konaní, ktoré súvisí s pried'ahmi v konaní o priznanie jeho odmeny okresným súdom, nemožno vôbec považovať za hospodárne a účelné. To platí o to viac, že ide konanie, v ktorom nemožno počítať s procesným rizikom spojeným s povinnosťou náhrady trov konania protistrany. Nemožno pochybovať o tom, že sťažovateľ ako advokát by bol sám schopný sformulovať ústavnú sťažnosť, ktorej východiskovým skutkovým stavom je opis jednoduchej nečinnosti okresného súdu a ktorej ústavnoprávne posúdenia sa obmedzuje na krátky opis súdmi notoricky porušovaných základných práv. Nielen skúsenému advokátovi, ale ani začínajúcemu koncipientovi nemôže práca s ústavnou sťažnosťou na pried'ahy v konaní zaberať viac ako dve hodiny pracovného času. S ohľadom na tieto skutočnosti ústavný súd pri priznaní náhrady trov konania nevychádzal z paušalizovaných náhrad za úkon právnej služby, ale sťažovateľovi priznal náhradu trov len sčasti 50 eur. Takáto čiastka je dostatočným odškodnením za to, že či už sťažovateľ alebo jeho advokát sa približne dve hodiny svojho pracovného času nemohli venovať svojím klientom, ale spisovaním ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2021

Robert Šorl
predseda senátu